

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztő: felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy hóra 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy hóra 2 K,

Az ellenzék taktikája

A Ház közeli megnyitla előre veti ányékát — csodálatosképpen a kormánypárti sajtóban. Ha meg akarod tudni, mire készül az ellenzék, olvasd el a kormány barátainak jelentéseit. Ezekből egyik nap megtudhatod, hogy az ellenzék határozatlan, tudatosan és tervszerűen botrányra készül a képviselőházi tárgyalásokon. Másik nap pedig azt, hogy ez mily vétek s hazafiatlanság az ellenzék-től, ami csak a legkeményebb visszalövést válthatja ki a többségtől s mindazoktól, akiknek a haza sorsa szíűkön fekszik.

Nekünk olyas kezd lenni az érzésünk, hogy mindazok a híresztelések e visszalövések kedvéért valók. Hogy nem visszariasztani akarják e fejtegetéssel az ellenzékot a botrányok taktikájától hanem inkább rácsalogatni erre a taktikára. Tudnillik: ahogy a mai kormányzati hatalom áll s ami viselt dolgok s el nem látott kötelességek állnak mögött: csakis ez az egy eshetősége van, ha ugyan van, hogy még valameddig megállhasson. Az, ha az ellenzék botrányokkal s felfordulással megbontja a parlamenti munkát s alkalmat ad a kormánynak, hogy a hazát az ellenzék-től megmenesse s kötelességet a többségnek, hogy e honmentésben a kormánnyal összeforrjon. Lehet, hogy ez sem használna s a kormányt s hatalmi rendszerét így is elnyelné az üresség, mely harmadfél éves hadi safrankodását jelzi. De ha van mód, hogy ez ne legyen a sorsa,

bizonyára az egyetlen mód az, ha az ellenzék kemény és jéghideg bírálat helyett lobogó dühvel esik neki, s úgy üti, hogy neki álljon feljebb, ha egyébből nem, hát a jóízlés kegyelméből.

Ezt tudja a hatami szövetség s ezért szeretné az ellenzékot ilyen taktikában látni. Azonban az ellenzék is tudja. Nekünk is van egy és más értesülésünk az ellenzék terveiről s hangulatairól, s mind összefut abban, hogy az ellenzék semmi egyébire nem készül, mint — ami a haza iránt való kötelessége — az ország állapotainak s ezek közül a kormányzat szerepének megvilágítására. Ez éppen elég munka s éppen elég végzetes a rendszer számára, mely állapotainkért annál felelősebb, minél kizárólagosabban kezelte és kezeli a hatalmat. De semmiféle vezető körében az ellenzéknek nem gondolnak, nem is készülnek semmiféle botrányra, semmiféle jelenetek provokálására, lehetetlen helyzetek előidézésére. Éppen elég lehetetlen a helyzet, melyben a front mögött állnak — nem a háboru miatt, hanem mert akik e hivatást magukhoz ragadták, nem tudták a háborus állapot szükségének megfelelni. Ezt a helyzetet nem vadítani tiszte az ellenzéknek, hanem javítani, amennyire még lehet. S ez felel meg a külön ellenzéki érdeknek is, amennyiben külön érdek megáll a haza érdeke előtt. Mert semmi sem öli meg biztosabban a mai rendszert, mint a saját mulasztásai, hibái és bűnei. S ami javulás még lehetséges, azzal automatikusan együtt jár, hogy ez a rendszer elbukjék, elmuljék és soha többé talpra állani és visszatérni ne tudjon. Éppen ezért az ellenzék nem mérlegeli, hogy van-e itthon

elég darabont, aki a képviselőket kivezesse s van-e a kormánynak lehetősége, hogy a botrányokat megállja. Egészen egyéb gond a és dolga van. Valóban a hazát kell itthon megmentenie, hogy a frontmögé el ne veszítse, amit a front megnyert. Nem pedig módot, alkalmat és kifogást adnia arra, hogy megmentse magát egy kormányzat, mely az országot tönkreteszi s mely most is csak arra gondol, hogy magát tartsa erőben, nem pedig arra, hogy az országot. Az országot.

Az ellenzék taktikáját az ország szükségéi szabják meg, nem a kormányéi. E hisszük, hogy barátai jobb szeretnének botrányt, mint bírálatot. Ez egy okkal több, hogy az ellenzék minden erejét, hozzáértését és kötelességtudását a komoly, az alapos, a kérlelhetetlen bírálatra vesse. Az ellenzéknek az a taktikája, hogy nem taktikázik, hanem dolgozik s minden képességével ellátja azt, ami az országban az ő dolga. Ebben különbözik azoktól, akik taktikáját találgatják.

Feladták az oroszok a Szereth-vonalat

A milánói lapok jelentik az orosz főhadiszállásról azt a hirt, hogy az orosz főállást a Szereth-vonalról a Baleni-tutucesi vonalra helyezik, a mely husz kilométernyire van a Pruth állástól. Galacon kívül Felescit is kiűritették.

Az utolsó napokban Korfu előtt egy orosz tengeralattjáró romboló egy teljes vezérkarral, amely véletlenül a fedélzeten tartózkodott, elsüllyedt. Hét tengerésztiszt és harminchárom vezérkari tiszt elpusztult.

Január kilencedikén este: A nyugati fronton csekély harci tevékenység. Rigánál és Jakobstádnál az orosz támadások sikertelenek maradtak.

December végén egy éjszaka tévedés folytán egy francia cirkáló és egy olasz segédcirkáló között ütközet volt, amelynek számos sebesültje és halottja lett.

A Champion angol cirkáló mint kiderült, november ső végén Anglia délnyugati partján aknára került és felrobbant.

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban
Lephalák Pál-é

Galac lángokban

Tüzérségünk lövi az erődöket

Milanói lapok jelentik az olasz főhadiszállásról, hogy Galac az ellenséges nehéz ágyúk tüzeiben áll. A város több helyen ég, a táviró összeköttetés teljesen megszakadt. Az olasz lapok mégis remélik, hogy Galac erdjei az orosz offenzíva megindulása-kor a szárnyak támogatására még használható lesz.

Wilson kezében van már az entente válasza

Az angol lapok jelentik hogy az entente Wilsonnak szóló válaszjegyzékét január 8-án nyújtotta át. A válaszjegyzék terjedelme kétszer akkora mint a központi hatalmakhoz intézett jegyzék.

A washingtoni külügyi hivatalhoz közel álló körök az entente hatalmaknak a központi hatalmak jegyzékére adott válaszát elhibáztottnak tartják. A béke felhívására adott kedvezőtlen válasz a semlegesebben azt a meggyőződést fogja kelteni, hogy Németország az a hadviselő fél, amely a békét akarja és az entente azt megakadályozza. A válasz kedvezőtlen fogadtatását még élesebbé teszi az a körülmény, hogy Wilson folytatja tevékenységét és nem hagyja el a béke ügyét. Az egyesült államok közvéleménye azon a néze-

ten van, hogy Amerikának minden áron ki kell kényszeríteni a békét, hogy meggátolja azt a lehetőséget, hogy bele keveredjék a viágháborúba.

Egy Reuter-jelentés közli, hogy a washingtoni külügy-kormány a berlini amerikai nagykövettől távirati felvi ágosítást kért ama nyilatkozatai miatt, amelyeket a nagykövet a berlini amerikai kereskedelmi kamara bankettjén tett, amelyen Gerard kijelentette, hogy Amerika és Németország közötti jó viszony soha nem volt szívesebb, mint most.

A politikai helyzet.

Az ellenzék nagy támadásra készül — A vita-előkészítő bizottság ülése. — Miről fog beszélni az ellenzék. — A pártvezérek a belpolitikai helyzetről.

As ellenzéki pártok vezérleírálai délután este több tanácskozást tartottak, hogy előkészítsék a januári parlamenti ülésnek vitáját. A pártok vizsgálóbizottsága Földes Béla elnöklésével tanács-

kozott és résztvettek többet közzött az ülésen gróf Zichy Aladár, Sztarényi József, Molnár János, Polónyi Dezső, Beck Lajos, Abraham Dzsóz, Plathy György, Förster Aurél, Matta Arpád és Hedy Gyula. A tanácskozás este nyolc óráig tartott és a kiadott hivatalos kommuniké szerint a bizottság a vitával kapcsolatos összes kérdéseket tárgyalta.

As ellenzék egyik vezetője aki részt vett a megbeszélésekben a következőképpen tájékoztatta munkatársainkat a készülő parlamenti akció arányairól:

— A kormányjelentés tárgyalásánál az első bírálat tárgyává fogjuk tenni az egész háborús kormányzatot.

A vita, a politikai momentumoktól eltekintve, ki fog terjeszkedni az állami és kormányváltási ténykedés minden terére. Természetesen

igen behatóan fogjuk tárgyalni a közéletmezés kéreését, az áralakulások hatását és a rekvirálásokat.

Nagy figyelmet szenteltünk a szociális kérdéseknek is, különös tekintettel a hadiárvák és özvegyek állami segítségének ügyére, az elhanyagolt rokkant ügyre. Altalában a háborúval kapcsolatos szociális gondoskodás teljes sziláltságra.

Bőven beszélhetünk majd a közigazgatási kormányzatnak hiánya és hiányos intézkedéseiről, a valuta ügyéről a vasút bajairól és a közlekedési politikáról, végül külön fejezete lesz a vitának a kiegyezés, tekintettel arra, hogy, bécsi hírek szerint, a kormányok már végleg elkészültek egy hosszú lejáratú kiegyezéssel.

— Politikai kérdések is szóba kerülnek a jelentés tárgyalásánál?

— A külpolitikai kérdésektől eltekintve, a belpolitikai helyzet is sürin fog szerepelni a vitában, a munkapárt bűnös keletkezéséről kezdve a többeszi elv elfajulásának legeslegutóbbi visszaéléséig.

— Előreláthatólag meddig fog tartani a vita?

— Az ellenzék nagy megyugvással hallja, hogy a munkapárt is kellő számmal részt akar venni a vitában. Ilyképen kilátás van arra, hogy egy becsületes költségvetési vita módjára alakulnak a parlament legközelebbi tárgyalásai.

A vita érdekesebb eseményeit természetesen nem kürtöljük kr előre, de annyit mondhatok, hogy például a legutóbbi napokban kipattant marhaszállási botrányok is tárgyalásra kerültek a bizottságban és minden esetre szóba hoztuk a Háiban is, annál is inkább, mivel a munkapárt egyik oszlopos tagja és málósága is érdekeltnek látszik az ügyben és szerepe eddig nincs kéllőkép t's táva.

— Ami végül a vita hangját illeti, amelyre nézve a munkapárti oldalról oly kíváncsian érdeklődnek, ezek annyit mondhatok, hogy reméljük, a szótárnak minden hangja képviselve lesz a vitában.

A munkapártot kellemetlenül érinti, hogy újví harcíradojának, oly erőlyes visszhangja támadt az ellenzéken. A kormányhoz köllő álló sajtó már tomp tani igyekszik az újví nyilatkozatok kihívó ellentétét és azt írja, hogy „Khusa-Héderváry Károly beszédét nem kell harcíradojának tekinteni” ez a beszéd csak azt akarja jelezni, hogy a munkapárt a jövőben késsz tölvenni a harcot az ellenséggel szemben, hanem a harcot az ellenséggel szemben, mert ezekben az ügyekben a bíróság előtt sem tudta véteni magát.

As ellenzék kíváncsian várja, hogy milyen érveket fog fölaorokozni a védelmére most a háború kéllőkötőptá, amikor maga dobta oda a keztyűt az ellenzéknek.

Vannak hírek arról is, hogy a hosszúra nyuló parlamenti vitát az új háussabályok minden rendelkezésre álló szigorával korlátozni igyekszik.

A közigazgatási bizottság ülése.

Csanádmegye a múlt hóban

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta rendes havi ülését Markoviss Manó dr. főispán elnöktete alatt. Az ülésen legérdekesebb volt az alispáni jelentés melyet kivonatossan következőkben közlünk:

Az esztendő utolsó hónapja s egyuttal napja is a koronázás magasztos tényével és ünneppályával sárult. A vármegye ősi szokásokhoz híven kivette a maga részét a magasztos aktusból, földet küldött a koronázási domb felépítéséhez, küldött képviselőt magát a koronázáson, amely küldetésben dr. Markoviss Manó főispán, Horvay István alispán és Nivay Tamás törvényhatósági bizottsági tagok vettek részt. Ezenkívül a vármegye minden járásból (deértve Makó r. t. várost is) két két, a polgári és kisbirtokos osztályból való lakos. A koronázás napján a hivatalos ünnepi isentiszteleken a hatóságok testületileg résztvettek s a koronázás ténye egy-egy külföldi jelenlétekből is kifejezésre jutott.

A rekvirálás tartott a hó egész folyamán, sajnos kevésbé kéllő eredménnyel. A vármegyére kirtó manoyiságnek még igen nagy része hiányzik, úgy hogy a központi és kövasházi járásban, de főleg Makó város területén a pótrekvirálást kéllő elrendeni, még pedig a katonai karhatalom igénybevételével s annak révén a teljes szigorú alkalmazásával. Ezzel párhuzamosan, kevésbbé feltűnő módon haladt az ötödik hadiköziön jegyzésének munkája is amelynek vélt és teljes eredményéről most még azért nem számolhatok be, mivel a kövasházi jegyzés határideje a hó 8-ig meghosszabbított.

A törvényhatóság kögyűlése felhatalmazást adott a vármegye alispánjának, hogy 6 főtisztjának a király és királynő arcképét a vármegye kögyűlési terem részére megfestesse, illetve, hogy a megfestetés iránt a festő művészekkel érintkezésbe lépjen.

A Makó városánál több rendbeli magúrasedet állásra a pályázatot meghirdettem, egyuttal a tisztújító kögyűlést is a hó 27-én megtartottam, Betöltés alá került egy rendőrkapitányi egy árusóki tiszti, egy pénztári tiszti, egy számvizsgáló, két adóvizsgáló s három irnokai állás.

A m. kir. belügyminiszerium folyóvá tette az 1917 ik évre járó kövasházi és segédjegyzői állami fizetés kiegészítésekét és kor-péltékokat.

A központi választmány december hó 29-én tartott ülésében megállapította a nagylaki és battonya farszaggylései képviselőválasztó kerületek 1917 ik évre szóló állandó névjegyzéseiket.

A vármegye főispánja Baltu Dénes szolgabíró tb. főszolgabíróvá.

Dr. Hubert Mihály makói kerületi orvost tb. vm. főorvosná neveste ki,

A községjegyzői nyugdíjválasztmány özv. Vastagh Mihályné részére évi 240 korona nyugdíjat szavazott meg. Feiner Erzsébet részére 300 korona temetési járulékot.

Veszendőbe menő tabori csomagok.

A kereskedelemügyi miniszter értesítése szerint fenálló rendelkezések értelmében katonai személyeknek a tabori postahivatalokhoz, valamint hadifoglyeknek, ugyancsak az internáltaknak is, postacsomagokban csak ruhászati cikkek, továbbá nem romló élelmiszereket és egyéb nem romló és nem robbanó vagy gyújtó tárgyakat szabad küldeni.

Ezeken ellenére igen sűrű előfordul, hogy a feladók a kéréses csomagokban könnyen gyúló tárgyakat, mint gyufát, aethert, benzint, spirituszt küldenek, minek következtében már ismételtten előfordult, hogy egész posták tűz martalócjai lettek.

Továbbá gyakoriak azok az esetek, melyekben a felek az ilyen csomagokra gyorsan romló élelmiszereket, helyettek el, amelyek már a tabori postagyűjtő állomásokhoz, illetőleg a csomóra bizottsághoz került vagy olyan állapotban érkeznek, hogy azokat sem továbbítani, sem a feladónak visszaküldeni nem lehet.

És az eljárás most, midőn az élelmiszerekkel való legnagyobb fokú tehermentesítés fontos közérdek különösen szigorú elbírálás alá kell hogy essék.

Felhívja emélfogva a polgármester a községeket, hogy a csomagok küldésénél a fenti rendelkezéseket szigorúan tartsák szem előtt.

Makói Urania Színház

Telefon száma: 181

Csütörtökön, január 21-én,

IV. Károly király és Zita királyné megkoronázása.

Valamint külön kiegészítő műsor!

Előadások kezdése 8 óra 30 perccel este.

Katonák számára külön jegy felét fizetik, kivéve vasárnap este.

NAPI HIREK

— A csanádi főispán a tanítókról. Csanádvarmegye közgazgatási bizottságának mai ülésén Markovics Manó dr. főispán elismerését fejezte ki Csanádvarmegye derék tanítóinak munkássága felett. Csanádvarmegye tanítószervezete ezekben a nehéz időkben nemcsak az iskolában fejtették ki hazafias munkálkodását, hanem buzgó munkálkodásával hatalmas segítségére volt a hatóságoknak a rekvirálás és más ilyen jellegű dolgoknak. A tanítószervezet hazafias munkásságáért ilyenformán kijár az elismerés és köszönet, amelyre ez a derék testület mindegyike is jogosult.

— Csak úgy dőlt a közönség tegnap este az Urániahoz, hogy megnézzék azt a gyönyörű koronázási filmet, mely IV. Károly király és felesége koronázását mutatta be. Már a tituló képek csak első részét láthattuk, mégis mindenki meg volt hatva a csodálatosan pazar felvonulástól, melyen legszentebb jelvényeinket, a magyar szent koronát átvitték a budavári koronázó emelőre. Gyönyörű volt a királyi pár bevonulása Budapestre. A nagy szerű előadást ma megismétlik, csak hogy ezúttal a kiegészítő műsor cserélődik fel, amennyiben egy pompás Norrái dráma kerül műsorra.

— Kutyából nem lesz szalonba, de szappan lesz. Egy jóízű földesúr tanyáján kitért a sertés és az aranyárú drágább állatok egymásután mutak ki az árnyékvilágból. Okos gazda a kárból is hasznot húz és a remek kaiserleisokból és a finom karmondliból hadiszappan készült. A jó szirizóda szappanlé pedig a tanya egyik szelétől a másikig folytogált. A tanyabeli kutyák a melyek szintén szinlik a háborús inséget, vig lakmát csaptak és mohón felhabasították a finom szirizó levelet. De hajh minden jóllakásnak meg kell adni az árát. És a közmondás még a kutyákra is áll, mert szegények az életükkel fészték meg a pompás vacsorát, másnap 20 szegény kutya hulláját targették ki a dércsipe tőre az orosz foglyak. A földesurat azonban még ennyi pusztulás láttára sem hagyta el jó humora. Kibírta a parancsot, hogy most már a kutyákat is ki kell fűzni — szappannak. A szappanlézés most már megtakarítással is járt, mert nem kellett a masszába szirizó széda. Így lett a kutyából

szappan, ha már szalonba nem lehet belőlk.

— Jótékonyosság a harctérről. Szentesi István makói 46-os köztitűz ma 10 koronát küldött a harctérről a hadiársvák javára. A pénzt átadtuk a polgármesteri hivatalnak. A derék vezér példája buzdítólag hathatna sok itthonlevőre, akik következetesen megfelelnek azok árveíról, akik érettük haltak hősi halált.

— Lesz rézgálic A jövő évi szőlőtermelés bővítésére előlából a földművelésügyi minisztérium már most gondoskodik a szükséges rézgálic beszerzéséről. Ertesítésünk szerint eddig már 300 vaggon rézgálic áll rendelkezésre, míg a további mennyiség beszerzése iránt is intézkedés történt. A rézgálic arányos felosztása a hó folyamán fog megkezdődni, úgy, hogy minden szőlősgazda megfelelő időre kérésre kapja a szükséges mennyiségeket. A szőlőszőlő elvételén is a törvényhatóságok végzik. A szőlősgazdák forduljanak tehát ebben az ügyben közvetlenül a törvényhatóságokhoz. A szőlőszőlőre kerülő rézgálic árát eddig a kormány még nem állapította meg, de bizonyos, hogy az a rézgálic mai kereskedelmi árnál lényegesen olcsóbb lesz.

— Kék nefelejts. Levele van a kiadóhivatalban. A hivatalos órák alatt átveheti.

Két butorozott szoba előszobával, esetleg konyha használatával és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

ELADÓ egy Első Magyar 4 és fél H. P. 16 éves

magánjáró gőzcséplő garnitúra az összes szerelvény együtt teljesen üzemképes állapotba. Csakis személyesen tárgyalok. Strepta János géplakatos Pityaros.

Leányok fizetésével fölvetetnek a Makói Független Ujságnál.

REGÉNY

Egy világváros regénye

133. fejezet.

Ninette.

— Ah, hova gondolsz Ninette! En csak neked csináltatok...

Ninette nek az elszólás éppen elég ok volt arra, hogy felkutatja az orrocskáját és durrsgva elforduljon a nagyhercegtől.

— Rá sem nések többé... kedre! mondá. Ön engem meg... Ön már fölény helyez egy... grizettel... Persze, engem... megunt — el akar megát... tani, miután szerencsétlen... telt.

— De édes Ninette, miért... szélz te!...

Ninette felszökött.

— Mindent tudok!... vagyok eszva — ki vagyok j... va. Oh, én be dugtam!

El kezdett keservesen... A nagyherceg... és... és...

— De ugyan édes Ninette... Hivene se vagy itt a leg... vedd egyik sem... mikép gondolsz... téged másnak a kedvéért... szorítanál? Vagy... ezt a képtelen gondolatot.

Meg akarta csókolni Ninette... azonban hevesen el... és...

— Meg vagyok eszva, ki vagyok j... kiáltá egyre.

A nagyherceg hamarosan... és udvarmentert.

— Mondja meg, Dimitrov... hány nyakláncot... jelenleg?

— Egyet, farság!

Folyt. köv.)

10 éves

pecsenyebor eladó

Cím a kiadóban.

ELADÓ.

Egy előhasznált és két... magának akár... hónapos... eladó.

Hadár Imréné

Cím! Belet nyomás 48...

ELADÓ.

A Deák Ferenc... ház eladó.

ELADÓ.

